

„Vláda nedávno znovu slibovala, že nás pustí do školy, ale den po rozhodnutí se rozhodla, že by to byla pošetilost. Byl to stejný scénář, jaký jsem slyšel už nejméně stokrát. Už jsem nevěřil, že se do budovy školy někdy dostaneme,“ píše deváťák Štěpán o distanční výuce, [jeho učitelka jeho práci přeposlala ministru Plagovi \(seznamzpravy.cz\)](#).

Krátce

- **Maturanti by se od března mohli vrátit do škol, podmínkou je testování.** „Testovat by se mělo každých 7 až 14 dnů takzvanými neinvazivními RT-PCR testy, tedy například ze slin. Odběr by si měl ve škole dělat každý sám,“ [píše nedělní irozhlas.cz](#). Upozorňuje také na to, že žákům, kteří test odmítnou, by škola dále nezajišťovala distanční výuku. Testování závěrečných ročníků by se týkalo zhruba 98 000 středoškoláků a 30 000 zaměstnanců škol, [návrh má ministr Plaga](#) předložit vládě v pondělí (seznamzpravy.cz). Česko se chce řídit rakouským příkladem. „Rakousko připravuje zákonnou normu, která po dobu pandemie umožní, aby testy registrované pro profesionální použití mohly být použity i neprofesionálně,“ [citují novinky.cz ministra Blatného](#). Podle předsedy Asociace ředitelů základních škol Michala Černého není legislativně možné, aby děti testovali učitelé, [mělo by to být na rodičích](#) (CNN Prima News). Politický tlak na otevření škol roste. Komunisté od počátku týdne signalizují, že [nepodpoří prodloužení nouzového stavu](#) (irozhlas.cz). [Prohlášení k návratu více dětí do škol](#) vydali opoziční ODS, KDU-ČSL a TOP 09, podpořili je Piráti (idnes.cz), představitelé těchto stran hovoří zejména o 1. stupni ZŠ. S novými možnostmi testování je otevření škol otázkou k jednání i podle ministra vnitra Jana Hamáčka. V [nedělních Otázkách Václava Moravce](#) ale řekl, že návrh na testování maturantů připravený ministerstvem školství ještě neviděl (ČT1).
- **Obavy z lidské blízkosti, strach z opuštění domova. U dětí se může rozvíjet sociální fobie.** „S definicí syndromu zakuklení přišli na jaře jako první francouzští psychologové, jeho projevy jsou ale patrné ve všech koronavirovou pandemií sevřených zemích. Česko nevyjímá,“ [píše Iveta Křížová](#) v Lidových novinách. Psycholog Štěpán souhlasí, že „sociální stažení“ u dětí je reálné riziko. „Děti jsou demotivované, narůstá u nich deprese, a to i u dětí z prvních stupňů základních škol. Jsou apatické, bez zájmu o školu, sport, kolektiv, kamarády i o sociální kontakty,“ [všímá si pediatrička Tamara Polášková](#) (CNN Prima News), část dětí přitom podle ní už koronavirovou infekci překonala a má protilátky. K pololetnímu vysvědčení se [v rozhovoru pro novinky.cz](#) vrací psycholog Petr Pöthe, podle kterého by rodiče a učitelé neměli brát známky příliš vážně: „Tento nestandardní distanční způsob výuky děti málo motivuje a někdy v nich vyvolává pocit opuštěnosti, nevykonnosti, apatie.“ Přibývá petic, které požadují otevření škol. K podpisu petice „Neobtějujme děti“ vyzvali pražští zastupitelé. „Jsme si vědomi vážnosti rizik epidemie covidu-19 a především rizika přetíženého zdravotnictví. Zapomíná se však přitom, jak děti a mladé lidi tvrdě zasahuje uzavření škol a jejich izolace doma u počítačů,“ [píše se v petici](#) (Nova).
- **Vysokoškolákům hrozí, že se nebudou mít z čeho učit. V pátek končí volný přístup k e-knihám.** „Když se na jaře poprvé uzavřely provozovny všeho druhu, byly mezi nimi i knihovny. Aby mohli studenti i vyučující nadále pokračovat ve své akademické činnosti, zpřístupnili jim nakladatelé prostřednictvím Národní knihovny literaturu v digitální formě,“ [vysvětluje Karolína Novotná](#) (idnes.cz). Podle Svazu knihkupců a nakladatelů jsou ztráty v oboru už tak velké, že v tom bez kompenzace od státu nemohou pokračovat, chtějí od státu 20 milionů za měsíc.
- **„V ambulanci máme 60 dětí a s problematickým užíváním elektroniky se jich potýká čtyřicet,“ říká Simona Sedláčková z Adiktologické kliniky Afterin** (ČT24). Během pandemie zaznamenali nárůst o 40 %. Nejčastěji mívají potíže děti kolem dvanácti let. Adiktolog Tomáš Jandač z 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy předpokládá ještě razantnější nárůst poté, co se děti vrátí do škol, teprve pak si podle něj děti i jejich blízcí uvědomí, že se rozvinul problém.

V souvislostech

JE TO ŠKOLA OD ŠKOLY. NĚKTERÉ JSOU S DĚTMI ZE ZNEVÝHODNĚNÝCH RODIN V DENNÍM KONTAKTU, JINÉ NEŘEŠÍ ANI TO, ZDA SE MOHOU UČIT ONLINE

Učitelé sice úkoly zadané při distanční výuce kontrolují, konkrétní zpětnou vazbu, při které se dítě dozví, co bylo správně, co špatně a proč, jich ale dává jen polovina. Vyplývá to z dotazníkového šetření organizace Člověk v tísní a dalších 15 neziskových organizací, které se zaměřilo na přístup základních a středních škol k distanční výuce sociálně znevýhodněných dětí, odpovídalo v něm 801 klientů těchto organizací. Odpovědi potvrzují obavy z toho, že distanční výuka ještě více vzdálí děti ze sociálně znevýhodněných rodin od ostatních. Každé čtvrté dítě podle šetření výuce nerozumí a v rodičích, kteří sami často mají nízké vzdělání, přitom oporu hledat nemůže – každý pátý z respondentů se každodenně dostává do situace, kdy si neví rady s učením dítěte.

„Záleží, na jakou školu děti chodí. Čas strávený učením, způsob komunikace či míra poskytované podpory je přímo odvislá od konkrétní školy a učitele,“ shrnula základní výsledky šetření Zuzana Ramajzlová z Člověka v tísní. Výzkum se věnoval i podobě výuky a její efektivitě. Platí například, že čím déle se učí na dálku synchronně, tím více času tyto děti věnují učením. Elektronické komunikační platformy sice používá při výuce 80 % škol, kam tyto děti chodí, zčásti ale jen pro přeposílání úkolů. Téměř 15 % těchto škol používá platformy, které synchronní výuku ani neumožňují.

Navíc řada těchto dětí ani téměř rok po prvním uzavření škol nemá dořešené technické podmínky – problémy s technikou považuje za hlavní překážku pro učení na dálku každý pátý z respondentů. „Čtvrtina respondentů stále nemá počítač, 10 % schází kvalitní připojení. A to je ještě třeba dodat, že pouze polovina, ve kterých se počítač nachází, jej skutečně využívá. Druhá polovina má počítač buď zapůjčený, nebo jej obdržela darem. Výsledky šetření také ukázaly, že u čtvrtiny respondentů škola nezajišťovala, jestli dostatečnou technickou výbavu pro distanční výuku mají,“ konstatuje se ve zprávě k dotazníkovému šetření. Na řadě škol selhává také komunikace s rodiči, která je v době distanční výuky ještě důležitější než jindy. Zhruba 20 % oslovených rodičů není v kontaktu se školou vůbec.

Zprávu k dotazníkovému šetření věnovanému distanční výuce sociálně znevýhodněných žáků najdete [zde](#).

Na škole a učitelé záleží. Zpráva TALIS-PISA link se věnuje faktorům, které ovlivňují školní úspěšnost a vzdělávací aspirace dětí

Jak velký vliv má na vzdělávací výsledky žáků wellbeing dětí, klima ve třídě, výukové metody používané učitelem nebo školní prostředí? Odpovědi na tyto otázky hledá specifický modul mezinárodního šetření TALIS-PISA link. „Díky zapojení stejných škol do obou šetření propojuje modul informace o výsledcích žáků v PISA 2018 se zjištěními TALIS 2018 o zkušenostech, názorech a postojích učitelů a ředitelů škol,“ uvádí Česká školní inspekce, která obě mezinárodní šetření v Česku zastřešuje. I když ve zprávě, kterou k tomuto šetření aktuálně zveřejnila, inspekce opakovaně zdůrazňuje, že na základě dat získaných tímto způsobem se ukazují pouze korelace, nabízí zajímavý pohled na řadu aktuálních problémů – včetně nerovnosti v přístupu ke vzdělávání.

Hned v úvodu autoři zprávy konstatují, že rozdíl ve výsledcích českých žáků ve všech třech gramotnostech sledovaných v PISA (čtenářská, matematická, přírodovědná) koreluje s faktory na úrovni školy a učitele významně více, než je tomu v jiných zemích, které se mezinárodního šetření účastní. Dále se pak zpráva věnuje jednotlivým vnějším faktorům, které mohou mít vliv na výkon žáka – patří k nim využití práce učitele, jeho profesní sebedůvěra, míra zpráva, kterou začíná v souvislosti s profesí, čas věnovaný hodnocení žáků, překážky, s nimiž se ve své práci vyrovnává. Zpráva srovnává názory a postoje českých učitelů s jejich kolegyněmi z zahraničí, a především pak přináší zajímavý vhled do rozdílů mezi jednotlivými typy škol (od základní školy přes gymnázia po střední odborná učiliště) – a to včetně rozdílných názorů učitelů víceletých gymnázií a učitelů středních odborných učilišť na to, jak si společnost cení učitelství profesí.

Zjištění z modulu TALIS-PISA link 2018 je k dispozici [zde](#), webinář ke zprávě můžete sledovat [zde](#).

Akce tohoto a příštího týdne (výběr z [EDUKalendáře](#))

- **15. 2., 17.00, online debata: [Jak prostřednictvím vzdělávání podporovat demokracii v 21. století?](#)**
- **16.2., 9.00, online konference demokratické kultury: [Pěstuj demokracii!](#)**
- **Do 28. února jsou otevřené [nominace na cenu Global Teacher Prize CZ](#)**

PODPOŘTE beduin:

Týden co týden připravujeme beduin, píšeme a mluvíme o vzdělávání s cílem proměnit ho k lepšímu. Abychom zajistili bezplatnou dostupnost pro naše čtenáře a zároveň udrželi současnou kvalitu, potřebujeme Vaši pomoc. Dar ve výši 200 pokryje přípravu beduiny pro Vás a jednoho dalšího odběratele na celý rok.

DAROVAT